

Mødet den 31. Oktober 1912.

Fraværende: Christensen og Harald Jensen.

1. (J. Nr. 279—1912). Skrivelse af 14. Oktober d. A. fra Justitsministeriet om, at Ministeriet ikke finder Anledning til at forandre det Logerne af N. I. O. G. T. i Aarhus af Sundhedskommissionen givne Paalæg med Hensyn til **Indretningen af en Hestestald** i Ejendommen Vestergade 48.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 22⁸—1912). Indenrigsministeriets **Appro-
bation paa en Købekontrakt** med Snedkermester L. C. Kristiansen & Murermester N. Jensen angaaende en Marselisborggrund.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 389—1912). Skrivelse fra **Købstadforeningen** om, at det aarlige Møde af Foreningens Repræsentanter agtes afholdt i Begyndelsen af December Maaned d. A., og at Anmeldelse om særlige Emner, der maatte ønskes forhandlet paa Mødet, maa indsendes inden den 18. November d. A.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 23⁴—1912). Beretning om **Kødkontrollen og Kvægtorvet** i April Kvartal 1912.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 380—1912). Indstilling fra Bestyrelsen for **Christian den Niendes Børnehjem** om forskellige Ændringer i Børnehjemmets Vedtægt.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 390—1912). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Anlæg af Ingerslevs Boulevards Forlængelse** til de Mezas Vej og af Gaderne mellem disse Veje og Horsensgade samt om Fastsættelse af Priserne for Byggegrunde ved de ny Gader.

Møller udtalte, at der nu var Trang til flere disponible Byggegrunde, og at Udvalget derfor foreslog at anlægge Forlængelsen af Ingerslevs Boulevard til de Mezas Vej, foreløbig dog kun den nordre Side, samt Gaderne mellem Ingerslevs Boulevard, de Mezas Vej og Horsensgade. Vedkommende Bebyggelsesplan var for nogen Tid siden blevet vedtaget og det fornødne Beløb bevilget. Nu forelaa altsaa Detailplaner samt den nøjagtige Opgørelse over Bekostningen. Endvidere foreslog Udvalget at fastsætte Grundpriserne i Karreerne mellem Forlængelsen af Ingerslevs Boulevard, de Mezas Vej og Horsensgade til 25½ Kr. pr. m², ved de Mezas Vejs vestre Side ligeledes til 25½ Kr. pr. m², ved den aabne Plads Vest for de Mezas Vej til 23 Kr. pr. m² og ved Trepkasgades østre Side til 18 Kr. pr. m².

Samuel sen skulde ikke omtale de foreslaaede Priser, som forekom Taleren at være af passende Størrelse, men vilde derimod mene, at den foreslaaede Bebyggelse foran Sygehuset mulig kunde komme til at kollidere med dette. Pladsen foran Sygehuset burde helst ligge aaben. Endvidere fandt Taleren, at den foreslaaede Indsnævring af Ringgaden, fra 50 Alen til 30 Alen, fra

de Mezas Vej til den Gade der gik i Linie med Lundingsgade, var vel stærk paa dette Sted.

J a k o b J e n s e n bemærkede, at de Forhold, Hr. Samuel sen omtalte, slet ikke forelaa, da Indstillingen foruden Fastsættelse af Grundpriserne kun angik Anlæg af Forlængelsen af Ingerslevs Avenue til de Mezas Vej samt Gaderne mellem disse Veje og Horsensgade. Nogen Bebyggelse foran Sygehuset eller Indsnævring af Ringgaden var der ikke Tale om.

S a m u e l s e n vidste nok, hvad Indstillingen gik ud paa, men maatte dog fastholde, at det forelagte Kort viste, at der var planlagt Bebyggelse foran Sygehuset og Indsnævring af Ringgaden paa den omtalte Strækning.

M ø l l e r tænkte, at det til Sygehuset udlagte Areal, vistnok 9 Td. Land, var saa stort, at der næppe nogen Sinde vilde blive Tale om Udvidelse der udover.

S a m u e l s e n hævdede, at der, hvis der blev bygget efter den foreliggende Plan, vilde komme 2 Rækker Huse foran Sygehuset.

J a k o b J e n s e n fastholdt, at der ikke var vedtaget nogen Bebyggelse foran Sygehuset. Det var kedeligt, at Hr. Samuel sen ikke fulgte med, hvad der skete i Byraadet, men Hr. Samuel sen maatte dog tro, at det forholdt sig, som Udvalget forsikrede.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 355—1912). Andragende fra Slagterforeningen om en **Ændring af § 57 i Sundhedsvedtægten.**

Sundhedskommissionens Erklæring indhentes.

8. (J. Nr. 329—1912). Besværing fra Ejeren af Ejendommen Nr. 5 paa Søndergade over **Anbringelsen af nogle Butiksvinduer paa Ejendommen Nr. 3**

ud imod den mellem begge Ejendomme liggende Posthussmøge.

Fra Bygningskommissionen forelaa følgende Indstilling:

»I Anledning af den i indlagte Skrivelse fremsendte Besværing tillader Bygningskommissionen at meddele følgende:

Kommissionen har efter det foreliggende anset den ommeldte Smøge som offentlig Gade og er i Henhold hertil gaaet ud fra, at Ejerne af de tilstødende Bygninger havde Ret til at have Adgang og Vinduer ud til Smøgen, naar ikke særlige Grunde for det modsatte kunde anføres. Da Smøgen nu udelukkende er bestemt for Fodgængere, og da Anbringelsen af Vinduer i de tilstødende Bygninger ikke hindrer eller forulemper denne Færdsel, har Kommissionen approberet den af Ejeren af Søndergade Nr. 3, Hr. Kloster, foretagne Ombygning af hans Ejendom, ved hvilken der anbragtes et Hjørnevindue, som gaar nogle Alen ind i Smøgen, og et Vindue længere tilbage i Smøgen. Ejerne af Søndergade Nr. 5, Brødrene Kock, nedlagde under Henvisning til, at de mente at have Ret til at færdes med Trækvogne fra Søndergade til Ejendommens Gaard, og at sidstnævnte Vindue vilde være til Ulempe for saadan Færdsel, Indsigelse mod Anbringelsen af dette Vindue, men Sagen ordnedes i Mindelighed saaledes, at Hr. Kloster forpligtede sig til at beskytte den nederste Trediedel af Vinduet ved et foran anbragt Jerngitter. Nu hævder Brødrene Kock, at Hjørnevinduet vil forulempe Færdselen med Trækvogne. Men selvom man indrømmer dem Ret til denne Færdsel, er Kommissionen af den Formening, at den i Henhold

til Smøgens egentlige Bestemmelse: at være til Færdsel for Fodgængere, er af saa ekstraordinær Karakter, at den i det væsentlige maa ske paa Ejernes Ansvar og altsaa for deres Regning og Risiko, et Spørgsmaal, der jo iøvrigt eventuelt maa afgøres af Domstolene. Men i hvert Fald mener Kommissionen i Henhold til det anførte ikke, at der er Grund til at tage noget Hensyn til Klagen, hvorved bemærkes, at denne i hvert Fald maatte stiles til Justitsministeriet.

Det bemærkes derhos, at den originale Skrivelse af 2. August d. A. ikke ses at være indkommen til Byraadet eller Bygningskommissionen, og at Ombygningen af Søndergade Nr. 3 nu er omtrent fuldført og Hjørnevinduet anbragt.

Det henstilles da til Byraadet at svare Brødrene Kock, at Raadet ikke ser sig i Stand til at foretage videre i den ommeldte Anledning.»

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 354—1912). Andragende fra Foreningen af Grundejere og Næringsdrivende i nordre Bydel om **Anlæg af en brolagt Overgang over Ny Munkegade** ud for Samsøgade.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Erklæring om, at den ønskede Overgang vil blive anlagt samtidig med Brolægningen af Samsøgade.

Det vedtoges at svare overensstemmende med Udvalgets Erklæring.

10. (J. Nr. 364—1912). Andragende fra Grundejere i Faaborggade om at det projekterede **Anlæg i Faaborggade** bringes til Udførelse snarest muligt.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om at vente med at gøre Anlægget færdigt, til en i Gaden paa Planen med B mærket Grund er solgt

og Bygning opført paa Grunden, samt indtil da at indskrænke sig til at saa Græs i Plænen.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 330—1912). Andragende fra **Foredragsforeningen af 1901** om Bevilling af et Tilskud paa 200 Kr. til Afholdelse af Foredrag for Børn.

Bevilgedes.

12. (J. Nr. 3—1912). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser** i Budgettet for 1911—12 fra Skovudvalget, Vandværksudvalget, Udvalget for kommunale Valg, Overtilsynet med Snekastningen, Forskønnelsesudvalget og Kirkegaardsbestyrelsen.

Overgik til 2. Behandling.

13. (J. Nr. 3—1912). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser** paa Brolægningsvæsenets Budget for 1911—12. — 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

14. (J. Nr. 318—1912). Indstilling fra Brolægningsudvalget om **Anlæg af en ny Kloakledning i Høegh-Guldbergsgade.**

Magnus Nielsen erindrede om, at han i et tidligere Møde havde bebudet Forslag fra Brolægningsudvalget om Lægning af en ny Kloak i Guldbergsgade. Dette Forslag, som var foranlediget ved Klage fra forskellige Ejere i Gaden, forelaa nu, idet det ved Undersøgelse var konstateret, at Klagen var fuldt berettiget. Den foreslaaede ny Kloak vilde koste 28000 Kr., hvilket Beløb Udvalget foreslog afholdt med $\frac{3}{4}$ af Boulevardkontoen og $\frac{1}{4}$ af det ordinære Budget. At man foreslog de $\frac{3}{4}$ afholdt paa Boulevardkontoen skyldtes, at det Areal, den ny Kloak vilde komme til at afvande, for de tre Fjerdeles Vedkommende hørte ind under nævnte Konto. Udvalget anbefalede Forslaget til Byraades Velvillie ved den

forestaaende Budgetbehandling, saaledes at der straks til Foraaret kunde begyndes paa Arbejdet, men saa naturligvis meget gerne, at Byraadet straks vedtog at tilskyde de 21000 Kr. af Boulevardfonden, saaledes at man snarest kunde begynde at lægge den ny Kloak nede ved Nørreport, hvad sikkert vilde hjælpe en Del paa de uheldige Forhold højere oppe i Gaden.

J a k o b J e n s e n bemærkede, at man de sidste 12 Aar desværre havde maattet ofre mange Penge paa Omlægning af Kloaker, der var lagt i 80erne, uden at man den Gang havde taget Hensyn til Fremtiden. Det gik imidlertid ikke an at ofre 28000 Kr. paa en eneste Gade, og man maatte ogsaa gaa varsomt frem, da man for Tiden slet ingen Mening havde om, hvorvidt det Areal, den ny Kloak skulde afvande, vilde komme til Bebyggelse i en nogenlunde nær Fremtid. Foreløbig var der næppe nogen, der vilde købe Grunde der oppe, og endnu var man da heller ikke færdig med Militæret. Naar dette forlod Byen, havde det sandsynligvis ødelagt hele Kvarteret der oppe for Kommunen. I hvert Fald maatte man være varsom, hvis det ikke skulde gaa som ved Finsensgade, hvor man havde kastet 60000 Kr. ud til ingen Nytte. Taleren kunde endelig ikke være med til at fordele Udgiften mellem Boulevardkontoen og den almindelige Vedligeholdelseskonto med henholdsvis $\frac{3}{4}$ og $\frac{1}{4}$ af Beløbet. At tage de 21000 Kr. af Boulevardkontoen, vilde være at forbruge 21000 Kr. af Formuen. Dette vilde være saa meget mere forkert, som andre Kloaker var blevet omlagt paa alle Skatteyderes Bekostning. Det var rigtigt, at der burde gøres noget for at forbedre Kloakforholdene i Guldbergsgade, men man kunde jo dele hele Anlægget i Afsnit, f. Eks.

4, og saa afholde Udgiften til første Afsnit, det nærmest Nørreport, af det kommende Budget. Skulde man saa senere beslutte sig til at gøre Grundene deroppe færdige til Salg, kunde man afholde Udgiften til den sidste Fjerdedel af Anlægget af Boulevardkontoen. Denne Fremgangsmaade syntes iøvrigt ogsaa at have været Stadsingeniørens Tanke. Blev Kloaken udvidet længst nede i Gade, vilde det sikkert ogsaa hjælpe saa meget, at de øvrige Rør kunde gøre Tjeneste nogle Aar endnu.

M i k a e l J o h a n s e n troede, at Grunden til, at ingen vilde købe Grunde i den nordlige Del af Byen, var, at man intet havde gjort for denne Bydel. At der blev bygget mest mod Syd skyldtes, at der blev anlagt flotte Gader og Pladser, og at der endnu intet var solgt ved Finsensgade, var sikkert fordi Gaden ikke var fuldført. Det glædede Taleren, at man vilde erkende, at Kloakforholdene i Guldbergsgade var uheldige. Maaske kunde det hjælpe at lægge større Rør ved Kloakens nederste Ende, men skulde Ulemperne ogsaa vise sig, efter at der var installeret W. C., vilde Forholdet dog blive i højeste Grad uheldigt. Vilde Hr. Jakob Jensen imidlertid love straks at gaa med til at bevilge Penge til hele Kloakens Omlægning, hvis en Omlægning af den nederste Del ikke kunde hjælpe, skulde Taleren gerne tiltræde Hr. Jakob Jensens Forslag. Iøvrigt skulde Boulevardkontoen bruges engang, saa det var mindre betydende, om det blev paa den ene eller den anden Maade.

J a c o b s e n oplyste, at Udvalget foreslog at omlægge hele Kloaken, fordi der flere Gange var kommet Klage fra Guldbergsgade, og fordi Afhjælpsningen af de Klager, der sidste Aar var

fremkommet fra Grundejere i Midten af Gaden, havde kostet ikke saa ganske lidt. Bekostningen ved hele Kloakens Omlægning var ganske vist ret stor, men det vilde dog sikkert betale sig at tage det hele paa engang. Maaske kunde dog en Del af Ulemperne afhjælpes ved at anlægge det nederste Stykke, og i saa Fald havde Udvalget sikkert intet imod at tage Anlægget stykkevis.

Magnus Nielsen kunde godt gaa med til at dele Anlægget i flere Afsnit, men fulgte man denne Fremgangsmaade, vilde der sandsynligvis tillige medgaa et Ekstrabeløb til at efterse den nuværende Ledning. Uden Tvivl vilde en større Ledning for neden hjælpe meget. Det var Udvalgets Pligt, naar det kom med Forslag om en Foranstaltning, at gøre opmærksom paa, hvorfra Pengene skulde tages, og Udvalget kunde ikke se andet, end at det vilde være retfærdigt at afholde de $\frac{3}{4}$ af Udgiften ved den nu foreslaaede Kloak af Boulevardkontoen, fordi de $\frac{3}{4}$ af det Areal, Kloaken skulde afvande, hørte under denne Konto.

N. J o h. L a u r s e n ansaa det for mest økonomisk at omlægge hele Kloaken og troede ikke, det vilde hjælpe tilstrækkeligt kun at omlægge den nederste Del uden tillige at gennemgaa Ledningens øverste Del. En saadan Gennemgang vilde koste en Del, og Spørgsmaalet vilde desuden være, om de meget betydelige Ulemper vilde blive afhjulpne derved. Naar der ingen Ulemper fandtes fra Torvet og nedad, maatte der sikkert være Rørene højere oppe, det var galt med, og det vilde derfor være meget tvivlsomt, om en Omlægning af Kloakens nederste Del kunde hjælpe.

J a k o b J e n s e n erindrede om, at Byraadet havde anlagt Fjordsgade og Finsensgade

samt pyntet smukt op ved disse Gader, uden at der dog var bleven solgt en eneste Grund deroppe. Den sidste Del af Finsensgade havde man ladet ligge, fordi man kun derved kunde tvinge de private Grundejere deroppe til at komme med et antageligt Forslag for deres Arealers Bebyggelse. Boulevardkontoen skulde bruges til at forøge Formuen med. Selvfølgelig var det ubehageligt nok, at Kloakvandet løb ud i Kælderne, men Ejendommene ved Torvet i Guldbergsgade var ogsaa blevet bygget, uden at man havde set efter, hvorledes Kloaken laa. Taleren vilde imidlertid gerne være med til at afhjælpe Ulemperne deroppe, naar det blot kunde ske paa en sund og fornuftig Maade. Foreløbig burde man nøjes med at omlægge Kloakens nederste Fjerdedel, og hvis det ikke hjalp, saa næste Fjerdedel; Udgiften hertil maatte afholdes af det almindelige Budget. Sandsynligvis vilde man saa ikke behøve at foretage mere, men det vilde Tiden jo vise. Naar Byraadet saa fik Raadighed over Kasernearealerne, maatte man overveje, hvorledes de kunde udnyttes, og først saa vilde Spørgsmaalet om disse Arealers Afvanding komme til at ligge for.

M i k a e l J o h a n s e n bemærkede, at det først og fremmest gjaldt om at faa Ulemperne afhjulpne hurtigst muligt, og at det saa noget nær var lige meget, enten Udgiften blev afholdt af Formuen eller Budgettet. Naar man vilde gøre det lige saa smukt Nord som Syd for Byen, skulde der nok blive bygget deroppe.

M a g n u s N i e l s e n ansaa det efter de faldne Udtalelser for rigtigst at tage Sagen tilbage og komme med ny Indstilling. Han kunde imidlertid ikke se nogen Anledning til at lade Boulevardkontoen slippe fri for at deltage i Udgiften.

J a k o b J e n s e n syntes ikke, at den Smule, Rørene skulde være større for at kunne afvande hele Arealet, betød ret meget, og dette var jo den eneste Merudgift, der vilde komme, da Rende-gravningen og Arbejdet i det hele taget vilde blive det samme, enten Kloaken skulde tjene hele Arealet eller kun Guldbergsgade.

N. J o h L a u r s e n troede det vedblivende uøkonomisk at udføre Arbejdet stykkevis.

Udvalget tog Sagen tilbage.

